

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Doctor en Ciències Agràries

Cap del Servei Tècnic d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ: Director del Laboratori de Patologia Vegetal del Consell Provincial de Foment de Tarragona.

JOAN ANGEL i GENES: Enginyer, Professor de Fitotècnia en l'Escola Superior d'Agricultura.

JOAN ARUMÍ: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic de Terra Campa.

LLORENÇ BADELL: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic de Viticultura.

GUILLEM DE BENAVENT: Doctor en Farmàcia, Ajudant del Laboratori Químic de la Direcció d'Agricultura.

M. FAURA i SANS: Doctor en Ciències Naturals, Professor de Geologia en l'Escola Superior d'Agricultura.

P. J. GIRONA: Doctor en Dret, Professor de Economia i Legislació en l'Escola Superior d'Agricultura.

MANUEL LLENAS: Doctor en Ciències Naturals, Professor de Botànica en l'Escola Superior d'Agricultura.

P. J. LLORT: Publicista Agrari.

ARNEST MESTRE: Enginyer Director de la Estació Enològica de Felanitx (Mallorca).

CRISTÒFOL MESTRE: Enginyer Director de la Estació Enològica de Vilafranca del Penedès.

VICENS NUBIOLA: Professor de Floricultura en l'Escola dels Bells Oficis.

C. OLIVERAS MASSÓ: Enginyer Director de l'Escola de Viticultura i Enologia de Reus.

CARLES PI SUÑER: Enginyer, Director de l'Escola Superior d'Agricultura i Professor de Mecànica.

J. POCH DE FELIU: Enginyer, Encarregat del Servei Tècnic de Terra Campa.

JAUME RAVENTÓS: Enginyer, Director dels Serveis Tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat, i Cap del Laboratori Químic de la Direcció d'Agricultura.

JOSEP M.ª RENDÉ: Cap del Servei d'Acció Social Agrària.

M. ROSSELL VILÀ: Professor de Zootècnia de l'Escola Superior d'Agricultura, Cap del Servei de Ramaderia.

JOAN SALOM: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic d'Arbres Fruiters.

SEGIMON VANDRELL: Enginyer, Encarregat del Servei Forestal.

ERASME M. D'YMBERT: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic d'Enologia.

VALERI SERRA I BOLDÚ :: SECRETARI

SUMARI

Perquè ho sàpiguen els enemics, per *August Matons*. — De Sindicats agrícoles, per *Josep M.ª Rendé*. — A l'entorn del Congrés de Lleyda, per *Joan Aguiló*. — El batre mecànic, per *J. Viladot Puig*. — La fructicultura a Califòrnia, per *R. Sala*. — La reforma agrària a Grècia. — Comentarís. — Informació Vinícola, per *Pere J. Llor*. — Informació general. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Consultori.

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

**Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat**

**Parlament, 9
Barcelona**

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

**Fertilitzador
Radiactiu
H. B. C.**

que és un poderós estimulants
de la vegetació que augmenta
les collites considerablement

Agència general per a Espanya del FERTI-
LITZADOR RADIACTIU H. B. C., Bruch,
núm. 42: Barcelona. — De venda en les
principals cases d'adobs d'Espanya.

**SOCIETAT ENOLÒGICA DEL PENEDÈS
SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès**

**APARELLS PER ANÀLISIS DE VINS
PRODUCTES ENOLÒGICS - ADOBS QUÍMICS
SULFATS I SOFRES - MAQUINÀRIA VITI-VINÍCOLA**

**INSTAL·LACIONS COMPLETES DE VINIFICACIÓ
MODERNA PER A CELLERS COOPERATIUS**

DESPATX: Rambla Sant Francesc, 15 - Telèfon 24

TALLERS: Carrer de Misser Rufet, núm. 8 - Tel. 149

Telegrams "SERDAROS"

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: Pessetes 9 - Fora: Pessetes 10 - Estranger: Pessetes 11

Número solt: Pessetes 0'50

Perquè ho sàpiguen els enemics

MANCA molt encara perquè la gent del camp estigui completament convençuda dels beneficis de l'associació.

Hi han primer que tot els ignorants que no saben conèixer i apreciar més que aquelles coses a les quals estan acostumats de tota la vida i com el ratolí famós que va néixer dins d'un formatge, creuen que el món és solament alló que els volta.

Hi han després els desconfiats que dubten de l'honradesa i de la capacitat dels altres, tal vegada perquè íntimament desconfien de la pròpia honradesa i de la pròpia capacitat.

I hi han, per últim, aquells contra els quals es dirigeix l'actuació dels Sindicats. Molts d'aquests, obcecats pel perjudici que reben, arriben a convèncer-se que l'associació no és més que una onada d'optimisme que plana pel camp i que s'esvairà ràpidament després d'haver produït misèries sense fi. Però els altres més intelligents saben que els Sindicats són una cosa viva que respon a una necessitat sentida i que per això s'aferraran en contra totes les campanyes.

Per aquesta raó malgrat l'oposició molts cops deslleial, el número de sindicats augmenta incesantment i els sindicats vells es transformen i es tenen llur esfera d'acció, invadint camps fins ara reservats a l'activitat individual.

Es fàcil preveure que la nova organització del món que davant dels nostres ulls s'està gestant amb un ritme molts cops imperceptible, estarà caracteritzada pel formidable desenrotllament de la cooperació en totes les formes actuals i en altres potser més amples que aniran apareixent.

Serà segurament una intensificació de la democràcia, conseqüència de la lluita entaulada entre el liberalisme i les tendències collectivistes i comunistes; el punt d'equilibri momentani, i la solució de concòrdia

fins a l'aparició de noves teories que produïxin noves lluites i portin la humanitat més lluny encara pel seu camí ascensional.

Però deixem-nos de teoritzacions i vinguem als fets.

Tinc a mà, obtinguts per informació directa, els resultats de l'actuació industrial i comercial d'alguns molins d'oli cooperatius durant l'última campanya.

Per ells es veurà ço que pot aconseguir-se amb l'associació.

Sé perfectament que al costat d'aquests Sindicats que han triomfat n'hi han d'altres que han fracassat. No tothom ha de vèncer en aquest món. Però és segur que els Sindicats que han fracassat aquest any triomfaran l'any que ve. L'experiència dolorosa els haurà ensenyat moltes coses que per llur desconfiança o, potser, per llur desconeixement no han aplicat en la forma deguda.

* * *

Sindicat d'Albi. — Aquest ha estat any de poca collita al terme; per això el Sindicat ha mòlt solament 5,316 quarteres d'olives, obtenint 51,831 quilos d'oli que foren venuts per 152,310 pessetes; a aquesta xifra s'han d'afegir 11,378 pessetes obtingudes amb la venda de la pinyola. Total d'ingressos 163,688 pessetes. Deduint 7,269 pessetes per despeses d'elaboració queden 156,419 pessetes netes.

Per tant, a cada quartera corresponen 29'40 pessetes, ço que representa un benefici de 3 a 5 pessetes per quartera sobre els preus obtinguts pels no associats.

Sindicat d'Albagés. — Aquest Sindicat ha adquirit un molí d'oli a Juneda. En ell ha treballat aquesta campanya, no havent pogut transportar a temps la maquinària. Per això les despeses han estat més elevades.

No obstant, malgrat aquestes despeses, el Sindicat podia repartir als socis 26'45 pessetes per quartera, quan el preu mig de les olives en el mercat ha estat de unes 24 pessetes.

Però, per a pagar els deutes contrets en l'adquisició de maquinària, locals, etc., els socis han deixat la valor total de la pinyola, rebent sols 24'72 per quartera. La diferència de 1'75 pessetes per quartera, constitueix la participació de l'associat en la valor del molí.

Sindicat de Mayals. — Va néixer aquest Sindicat un xic tard, quan quasi no hi havia ja temps de construir el molí.

Per això començà a funcionar el 14 de gener en lloc del novembre com fan els molins de la comarca.

En una campanya tan curta ha pogut treballar solament 3,393 quarteres d'olives, produint 35,723 quilos d'oli.

La quartera d'olives ha resultat a 29 pessetes, mentre els no associats han cobrat 24-25.

Sindicat Agrícola «Arbeca Nova» d'Arbeca. — Tinc només la primera liquidació del 3 de gener.

La quartera d'olives treballada al Sindicat ha resultat al preu de 27 pessetes. A aquesta xifra cal afegir encara la valor de la pinyola, que serveix per a pagar les despeses d'elaboració, amortització, etc.

El preu mig de les olives al mercat ha estat de 24-25 pessetes.

El president en escriure'm fa una observació molt important: «Si no fos per l'existència dels Sindicats, els pagesos no associats haurien cobrat les olives a 3-5 pessetes més barat.»

És aquesta una observació d'una exactitud evident.

Sindicat d'Aspa. — Copio les notícies que he llegit en els diaris. No responc per tant de llur autenticitat.

Fa dos anys que funciona el molí. L'any passat, després de pagades totes les despeses, quedà un benefici líquid de 11,000 pessetes a favor dels socis del Sindicat, amb la moltura de 8,000 quarteres d'olives.

Enguany els socis han cobrat les olives, a 28'56 pessetes la quartera, mentre el preus de les olives en el mercat han estat de 16-18 pessetes a principis de la campanya i de 30 a últims.

Sindicat de Juncosa. — Es el primer any d'actuació i ha sofert per això les conseqüències de la inexperiència agreujades per les condicions especials en què s'ha desenrotllat la campanya en el poble i per la necessitat de treballar amb premses de lloguer. No obstant, malgrat totes aquestes contrarietats, i després d'haver pagat totes les despeses, els socis han rebut 22'85 pessetes per quartera. No és molt, en veritat, però quan es coneixen les dificultats amb què ha lluitat el Sindicat de Juncosa es comprèn i es justifica aquest preu relativament baix.

Sindicat d'Esplugas Calva. — Ha treballat 1,958 quarteres d'olives, produint 4,505 quartans d'oli que foren venuts a 11'50 pessetes quartà, ingressant el Sindicat en total 51,817 pessetes. Corresponen, per tant, a cada quartera 26'45 pessetes, de les quals se n'han de deduir 2 pessetes per quartera que es destinen al pagament de les despeses d'elaboració, amortitzacions, etc. Però cal afegir, en canvi, l'oli extret de la pinyola, amb el sulfur, que s'evalua en 4,500 pessetes.

Sindicat de Cervià. — Ha elaborat 9,959 quarteres d'olives, obtenint 93,169 quilos d'oli, que ha venut a preus diferents entre 10 i 11'50 pessetes per quartà, ingressant 250,067 pessetes. Cal afegir a aquesta quantitat 1,500 pessetes, valor de 587 quilos d'oli que s'ha quedat el Sindicat i 23,640 pessetes, valor de 6,144 quarteres de pinyola. En total fan 274,607 pessetes, que, dividides per les 9,959 quarteres, fan 27'52 pessetes per quartera.

N'hi ha prou amb aquests exemples? No són escollits ni seleccionats. N'hi ha de totes menes: d'excel·lents, de bons i de regulars.

Però tots demostren que la única manera que té el pagès per adirer els seus fruits és associar-se.

Un cop associat, ha d'administrar bé, que els beneficis vénen després sols, com una cosa inevitable.

AUGUST MATONS

De Sindicats agrícoles

Hi ha en les nostres comarques pobles que, per raó del clima, condicions de les terres, etc., es consideren pobres (o en són), i llur gent viu en pèssimes condicions. S'ha apoderat d'ells un pessimisme esfeïdor i, quan els parlen de la possibilitat, de la certesa, que un Sindicat Agrícola podria millorar llur condició econòmica, creuen que allí *no hi ha res a fer*, us neguen la seva eficàcia. Ells no adoben les terres, no necessiten diners perquè llurs necessitats són modestíssimes i, demés no troben la manera de fer-los reproductius ni de tornar-los-hi, no cullen res o quasi res per a destinar-ho a la venda, i molt menys a l'elaboració i venda en comú, es troben bé en llur vida i veuen com una cosa molt natural (i és clar que ho és mentre estiguin desorganitzats) que hi hagi, d'entre llurs conveïns, qui trafiqui amb llurs mercaderies o amb els productes de llur bestiar.

I, tot dient això, es queixen que llurs prats siguin pobres d'herbes i que cada dia van essent menys productius, veuen com llur bestiar es perd, a l'hivern, per manca d'una alimentació adequada, venen llur bestiar perquè hi hagi qui el recree i el remeti als excorxadors, els espera la vinguda dels freds propers i s'han de treure el bestiar de casa per manca d'aliments i per fer diners amb els quals afrontar les necessitats que tindran abans de dos mesos. I no pensen que els adobs que els proporcionaria el Sindicat regenerarien llurs prats, que els diners que els deixaria els facilitaria mitjans per a proveir-se, i que la unió de tots els podria proporcionar l'aprofitament, en comú, dels productes de la ramaderia i fins el bestiar mateix podrien sostenir-lo més temps i aprofitar-lo més bé.

De manera que, quant a les condicions econòmiques, sempre serà temps oportú la fundació d'un Sindicat en un poble.

Hi ha una altra situació, un període que es considera difícil en un poble: la lluita política, el banderisme local, les qüestions personals, les sotragades i situacions compromeses per efecte dels trontolls socials...

Cal confessar que són moments difícils i que requereixen un tacte exquisit, però mai no podem considerar-los com impossibles, ni això ens ha d'inclinar a abandonar la nostra idea salvadora. Potser són situacions, aquestes, en les quals, obrant amb gran seny i amb molta prudència, contribuïrem a minvar el mal; potser farem que aquest desapareixi i llavors farem un doble bé.

Com procedir en aquests casos?

Abans que tot hem de procedir de manera que el nostre Sindicat s'orienti amb absoluta imparcialitat, amb el ferm propòsit de fer el bé a tothom sense distinció d'estaments ni de partits polítics. Potser no ens serà possible reunir la gent de seny, de bona intenció, i menys significada d'ambdós bàndols polítics, si tan malament està el poble.

Serà un inconvenient, però no un entrebanc insuperable.

En aquest cas, abans que abandonar la idea, valdrà més que es fundi a base de gent d'un dels partits; i, encara que de primer antuvi ha de comportar-se amb l'oposició ferma *dels altres* i que entre altres coses que es diran en contra del Sindicat serà la que la seva finalitat és enrobustir el partit, no hi fa res. La nostra actuació clara, definida i honorada, i el temps, ja cuidaran de desmentir-ho.

Passats alguns anys, en l'esmentat Sindicat (sempre considerant que els davanters tinguin intencions sanes) observarem un moviment que els desconexadors de la psicologia de les masses troben estrany i que és ben natural si es té en compte que aquestes, quan obren sense influències, són conscients i es capaciten amb facilitat de ço que els convé.

En el primer període d'aquesta mena de Sindicats trobarem els del *nostre* partit fermament impulsat pel cacic que es convertirà en son millor puntal. En la segona època, és a dir, quan comencin a venir els altres, que ja s'han convençut de la puresa d'intencions dels qui manejen el Sindicat, el *nostre cacic* i la gent més seva, s'aniran refredant i apartant-se'n i, en el tercer període, és a dir, quan tots els pagesos estiguin ja convençuts que la institució és de tots i destinada a laborar el bé de tots, llavors serà quan la gent de bona intenció, que sortosament sempre són més, vindran al Sindicat i s'observarà un *fenomen* ben curiós. Al Sindicat, els pagesos; fora d'ell i contra d'ell, els professionals de la política i del banderisme local, espiritualment units per a fer-li la contra, per a combatre'l desapiadadament. Però d'això ja en parlaré en articles successius.

De manera doncs, que, resumint, tant en les poblacions de terme productiu i riques, com en les pobres, com en aquelles fetes malbé per la política, que al fi i al cap són els tres caires més cantelluts amb què podríem pegar en el nostre pas a favor de l'organització dels pagesos, notem la forta conveniència de fer-ho i trobem que, fins en els casos en què *no és moment oportú* per a parlar d'unió i d'encomanar-los seny i bona voluntat, és quan segurament convé més aprofitar aquella *inopertunitat* per a salvar-los, per a redimir-los, per a fer-los més homes del

que eren quan tota llur actuació i voluntat estava supeditada al pensament i a la voluntat del seu *amo* en política.

El que hi ha en aquestes circumstàncies especials, és, com deïem abans, que s'ha de tenir més tacte; i cal meditar amb més profunditat el nostre pla, i voldrà més força de voluntat per a executar-lo, i després per a afrontar tots els perills que vindran i per a sostenir la lluita, que així serà més grossa i comptarem amb més enemics i més innobles.

JOSEP M.ª RENDE

A l'entorn del Congrés de Lleyda

FA poc va celebrar-se a Lleyda el XXIII Congrés, La Federació Agrícola Catalana Balear.

Com en tots els congressos que ha vingut celebrant la Federació pels diferents indrets de Catalunya i Balears, en el de Lleyda s'han tractat punts de veritable importància, tant per a la comarca com per a l'Agricultura de Catalunya.

Sense voler restar gens ni mica de valor als temes desenrotllats pels senyors ponents, Baró de Casa Fleix, D. Jaume Cullaré, D. Josep Giné i Gené, que en tenen moltíssim i es presten al comentari encomiàstic i exquisit, voldria parlar en les planes d'AGRICULTURA, de la conclusió tercera del tema del ponent D. Josep Daniel Llop, que diu: «Tercera.—Proposar a la Mancomunitat de Catalunya la creació d'un Institut Regional de Patologia vegetal». I voldria parlar-ne per a fer arribar allà on sigui, com voldríem que fos el Laboratori de Patologia vegetal.

És de doldre el contrast que se'ns ofereix entre el Govern de l'Estat espanyol i el poble català: mentre aquest fixa la vista i l'esperança en la Mancomunitat, desitjant que li proporcioni serveis com el de laboratori de Patologia vegetal, que ha de reportar-li una major riquesa en l'augment efectiu de les seves collites, un major benestar, assabentant-lo en la manera de combatre els flagells que delmen els seus cultius, aquell vol matar, en poncella encara, la Mancomunitat, aspiració unànime del nostre poble freturós de vida a l'europea.

Voldríem que el Laboratori de Patologia vegetal no quedés reduït a les quatre parets del casal on s'installés; el voldríem amb una legió de tècnics que en dies festius anessin al poble agrícola, i li expliquessin, en conferència familiar, la manera de combatre les malalties de les plantes cultivades en la comarca.

Voldríem que, en certs moments, els tècnics passessin en el camp el temps necessari per a estudiar les malalties de les plantes. Tinc l'absoluta confiança que es descobriria a cada sortida quelcom d'interès per a l'Agricultura.

Voldríem que, en conferències familiars, es fessin conèixer els insectes útils a l'Agricultura perquè no es donés el cas que es destruïssin com molt sovint es fa. Els cavallets d'aigua, les escòlias, i la mantis

són perseguides sense descans, per la quitxalla i grans, que ignoren els beneficis que ens proporcionen.

Voldríem que el Laboratori estigués en contacte directament, i sovint, amb l'agricultor per rebre'n observacions. Per experiència sé que un percentatge de coses són aprofitables per a punts d'estudi.

Voldríem el Laboratori amb camps d'observació o d'estudi i amb molts camps de demostració, a fi que els pagesos veiessin, per llurs propis ulls, com es combaten les malalties, i els efectes útils dels tractaments posats en pràctica.

Voldríem que el Laboratori es dediqués a l'estudi dels entomòfags. Per observació sé que hi ha certes espècies que no solament frenen el desenrotllament d'altres fitòfagues, sinó que arriben a destruir-les. Aquest maig vaig poder veure els efectes beneficiosos d'una espècie, l'*Acarus coccineus*, en un quadre de mongetes envaït pel pugó; l'*Acarus*, en quatre dies, no va deixar pugó.

Voldríem que es divulgessin acurades traduccions de les obres cabdals de Patologia vegetal, que es publicuessin estudis complets de les malalties de l'avellaner, garrofer, oliver, etc., i que s'estudiés, o, millor, que es fes *Terapèutica Agrícola*, que aquelles fórmules que donessin bons resultats es divulgessin continuadament entre la nostra pagesia, perquè no es distraigués amb altres de resultats perjudicials o deficientes.

El Laboratori hauria d'ésser per a fer ciència pròpia, treballant, investigant i difonent els resultats pràctics de la investigació.

Quan el Laboratori donés un procediment millor a seguir per a combatre una malaltia, o descobrís la manera de propagar un entomòfag, faria molt per Catalunya i per la ciència, i quedaria ben recompensada la seva fundació.

Que tots hi posin llur voluntat, que tots ho vulguin, i el Laboratori de Patologia vegetal de Catalunya serà i estarà a l'altura que li pertoca!

JOAN AGUILÓ

El batre mecànic

Aventatges que reporta

INTENSIFICAR la producció ha d'ésser, al nostre modest entendre, l'orientació primera de l'agricultor. Com més un pagès farà produir la terra, més bon pagès serà.

Entengui's, però, ben bé, els termes en què s'ha d'apreciar aquesta major producció, que ha d'ésser, indiscutiblement, en benefici líquid, ja que no podem pas considerar més aptitud i més perícia a aquell que per a fer augmentar la producció un 25 % hagi alçat les despeses en un 40 %.

La fórmula ha de venir representada així: «A igual producció, menor despesa»; o així: «A igual despesa, major producció»; i encara: «A augment de producció, augment proporcional de despeses»; i mi-

llor: «A augment de producció, augment de despeses desproporcional amb descens gradual.»

Refermem aquestes observacions per la fama immerescuda que s'emporten alguns pagesos que fan produir la terra més que altres, però sense atendre el benefici, ja que el mèrit està progressivament representat en aquesta escala:

Bon pagès: Igual producció amb menor despesa.

Millor pagès: Més producció amb igual despesa.

Millor encara: Augment de producció i despesa proporcionats.

Molt millor: Augment de producció i despesa desproporcionats amb aventatge.

Qualsevulla de les quatre fórmules, amb tendència gradual a la consecució de la darrera, ha d'ésser l'obsessió del pagès, i per a arribar a la seva efectivitat pot petjar ben diferents caminals i potser millor encara que acobli a la vegada esforços o mitjans diferents per així arribar-hi més prest o amb major èxit.

Permeti-se'ns ara que hem arribat a poder-lo petjar, la indicació d'un d'aquests viarans: és la màquina de batre. Per a demostrar-ho partirem de suposicions que no s'allunyin de la realitat i que tal volta són la mateixa realitat.

Un dels factors perquè la terra produeixi és el prodigar-li els miraments que demana; i, per a dedicar-los-hi, són precisos temps i esforç. L'esforç, el pagès, per uns quants dies l'esmerça a l'era durant el batre. Si aquesta feina pot portar-la a terme en més pocs dies, podrà en els estalviats dedicar aquell esforç a la terra.

El problema, sota aquest aspecte de la qüestió, està a veure si amb les batedores s'estalvien dies de treball.

Cerquem-ho: Una màquina regular fa una feina mitja diària (10 hores) de 125 quarteres de blat o 300 quarteres d'ordi.

Per a batre amb màquina, doncs, una partida de 250 quarteres de blat i de 600 quarteres d'ordi, es necessitaran:

$$\left. \begin{array}{l} 250 : 125 = 2 \\ 600 : 300 = 2 \end{array} \right\} \text{total, 4 dies}$$

A l'era, dos animals grossos i quatre homes treuen diàriament 20 quarteres de blat o 40 quarteres d'ordi.

Per a batre a l'era aquelles mateixes partides de blat i ordi, es necessitaran:

$$\left. \begin{array}{l} 250 : 20 = 12 \frac{1}{2} \\ 600 : 40 = 15 \end{array} \right\} \text{total, } 27 \frac{1}{2} \text{ dies}$$

Resulta:

Dies esmerçats amb la màquina	4
» a l'era	27 1/2
Estalviats	23 1/2

Tindrem, per tant, utilitzant la màquina per a batre, la feina feta, i 27 dies i mig disponibles per a dedicar l'esforç a la terra quatre homes i dos animals, elements que podran emprar els rostolls, entrecavar el

panís, regar l'alfals, calçar les patateres, cuidar les mongetes, birbar les remolatxes, etc., etc.

Per això es diu, i ho crec encertat, que una màquina de batre reporta, als que l'usen, el benefici indirecte d'una collita més cada set o vuit anys en tots els cultius a què aquells es dediquen.

I no parlem ara del lucre directe, que prou demostrarem un altre dia que no és gens petit.

J. VILADOT PUIG

Agramunt, 1920

La fructicultura a Califòrnia

(Impressions)

CREIEM que serà bo per als pagesos catalans saber alguna cosa de ço que passa en el camp de l'agricultura, en un país com Califòrnia les condicions climàtiques del qual s'assemblen força a les que regeixen la agricultura de casa nostra. Estant aquí amb l'encàrrec d'estudiar fructicultura, les nostres impressions es referiran principalment a aquesta especial branca de l'agricultura.

És molt corrent a casa nostra, creure que d'Amèrica només ne vénen *indianos* i mentides. Sobretot aquestes darreres. Bé: nosaltres hem esperat a escriure aquestes ratlles després de dies d'apuntar les impressions rebudes, quan ja la calor de l'admiració ens havia passat. Així potser les notes i xifres que apuntem no semblaran tan mentida.

Califòrnia, l'extensió de la qual ve a assemblar-se amb la d'Espanya, produeix enormement més fruita que no pas Espanya. La cullita de fruites de l'any passat, (1919) (ametlles, pomes, albercocs, cireres, llimones, taronges, «grapefruits», olives, préssecs, peres, prunes i nous) va tenir un valor de 191.622,680 dòlars. A aquesta xifra s'ha d'afegir la valor de la cullita de dàtils, figues i altres arbres menys importants (maduixes, móres, ribes, gers, raïm de taula, etc.) Per això passa dels 20 milions de dòlars la valor de la cullita de l'any passat.

Què fan d'aquesta quantitat de fruita? Califòrnia només amb una població de tres i mig milions d'habitants no podria consumir-la. Per això distribueix per tots els EE. UU. la fruita que pot en estat fresc, i la restant l'elabora per donar-li sortida a mesura que el comerç la demana.

No obstant, tenint en compte que molts altres Estats de la Confederació Nordamericana produeixen també fruites en gran quantitat (en tots els EE. UU. a l'any passat es va collir per valor de 309 milions de dòlars, només de préssecs, pomes i peres), estranya com es pot consumir tanta fruita. Ço no ho és tant si s'observen els costums del poble nordamericà. En estat fresc, consum molta fruita, però tot l'any en consum també gran quantitat en estat sec i en conserva *al natural*. El consum de fruita seca aquí als EE. UU. és de milers de tones.

Actualment el comerç de fruites aquí ja és important. No tenen ni de bon troç super-producció, i ja activament s'obren mercats nous fora de casa seva. L'any passat la nació va exportar fruites per valor d'uns

30 milions. D'aquestes una part va sortir cap a Europa en estat fresc (pomes a Anglaterra), en estat sec, i en conserva. Però la part més important surt de Califòrnia i és destinada a Sud Amèrica, Xina i Japó.

Ja hem dit que aquesta sortida no és forçada per una super-producció. És determinada pel bon preu i amb l'objecte de tenir nous mercats. Al present, fora dels agombolaments imprevistos que deguts a la no perfecta distribució de fruita fresca, es fan a vegades en un determinat mercat, els preus a què es cotitza tota mena d'ella, són constantment fermes.

Els productors que venen per al consum directe, degut a les fluctuacions del mercat i al mètode de venda, tenen un preu incert, però als altres no els cal preocupar-se gaire per a vendre. Els agents de les cases de conserves i de secatge, llambreguen qui més pot, per obtenir abans de madurar les collites que encara pengen de l'arbre. Això permet als productors, per exemple aquest any, que puguin fixar un preu mínim de 85 dòlars la tona d'albercocs, i de 105 dòlars la tona de préssecs. Aquests són preus que s'han fixat un mes abans de començar a madurar, per classes per a conserva i secatge.

Però la capacitat de consum del poble nordamericà no creix tan de pressa com creix la producció de fruites a Califòrnia. Aquí és una indústria novella. Es veu de quan en quan un arbre vell, però els fruiters de Califòrnia són joves. Els més vells són fruiters que tenen cap a 40 anys. Però no estan esgotats. El mateix aquests que els més joves es veuen ufanosos i en intensa producció. Es veuen regions, les primeres que es dedicaren al conreu de fruiters, que ja han aprofitat tant com han pogut la terra. En aquests fruiters és agradable veure com vesteixen i han vestit les serres i turons amb una verda capa de pruneres i presseguers. Però es veuen altres regions que es dedicaran més tard al conreu de fruiters on hi han hectàrees i hectàrees d'arbres que tot just estan en les primeres petites collites d'efectiva importància, i entre mig d'aquests arbres n'hi han milers i milers que encara no produeixen.

Si s'atrevessa per exemple el S. Joaquim Valley o sigui la plana central de Califòrnia, una plana de uns 250 quilòmetres d'ample per 800 quilòmetres de llarg, al llarg de la via només amb curtes intermitències es deixen de veure fruiters. Però són arbres joves; els més vells se'n van cap als deu anys. Hom treu la impressió que essent com és una plana regable, així que els canals arribin per tot arreu, tota ella estarà convertida en un fruiterar. Aquí en aquest punt, es fan unes plantacions extensíssimes. Només en dir que hi ha planterista que anyalment sembra per atendre les seves demandes uns 300,000 arbres de pinyol, és suficient per a comprendre quant es planta en aquesta comarca. Els directors de l'agricultura del país aconsellen i encoratgen la plantació de fruiters. Ara que sabent que només cal començar, no fan propaganda pels arbres que ja són conreuats, sinó que actualment fan propaganda per la plantació de garrofers, oliveres i figueres, els fruits dels quals arbres són escassos davant del consum del país. En ço que responen més els pagesos, per ara, és en la plantació de figueres. En la plana de S. Joaquim, de vegades intercalades amb els presseguers, però més sovint soles, es veuen plantacions de figueres de dos, tres, cinc anys, les regularíssimes i simètriques línies de les quals lluny, lluny, al perdre's de vista, sembla que s'ajuntin.

La seguretat que productors i comerciants tenen aquí, voldriem nosaltres que tinguessin els catalans.

Qualsevol recó, el més apartat dels de Catalunya que produeix fruita, és més prop dels grans mercats europeus, que no pas qualsevol punt de Califòrnia ho és de Chicago i Nova York, els grans mercats de les fruites selectes a Amèrica. Ja no cal dir per les fruites elaborades.

Ço vol dir que nosaltres estem en millors condicions que no pas aquí, per a vendre la fruita. Un altre avantatge és que nosaltres tenim més barata la mà d'obra per a la producció. En canvi els americans tenen en favor seu la capacitat productiva de la seva terra, que ho és molt més que la nostra. Segons una estadística oficial dels EE. UU. de l'any 1918, Nord Amèrica no produeix tant per hectàrea com Bèlgica que està en primer lloc; però produeix 2'5 vegades més que Bèlgica i 6'5 vegades més que Itàlia, tenint en compte la gent empleada en la producció. L'estadística no parla d'Espanya.

Per a donar una idea d'aquesta producció, cal tenir en compte que a Califòrnia consideren collites mínimes segures les següents: Raïms 12'5 tones per hectàrea. Prunes per a secar 4'3 tones per hectàrea. Peraes 12'5 tones per hectàrea. Préssecs 2'5 tones per hectàrea.

Els per aquest fet, i per l'ús que fan de màquines per a conrear, produeixen tan barat com nosaltres o més. Però nosaltres podem fer quelcom per abaixar el cost de producció, i llavors fent ús dels procediments americans d'elaboració, i de llurs maneres de vendre, podem competir amb ells.

Tant de bo el qui a Catalunya està en condicions de plantar fruiters i dubta del possible èxit, vingués a veure això. Ni un moment més dubtaria que les fruites que ell produís poguessin deixar de tenir venda, igual que les d'aquí.

Convé que els que dirigeixen l'agricultura pàtria i comprenen les necessitats d'ella, s'afanyin a fer comprendre la font de riquesa que és per a una nació, que està favorescuda per la natura, la producció de fruites. I així nosaltres ens podríem preparar a tenir una grossa producció de fruites com fan els californians. No ens ha d'espantar el poc consum de casa nostra. Hem de mirar amb el consum de fora de Catalunya.

R. SALA

Califòrnia, juliol 1920

La reforma agrària a Grècia

Es parla molt, arreu del món, de reforma agrària, de la terra als pagesos, de modificacions al dret de propietat. És tan intensa la campanya, i a Espanya ha tingut el seu ressó fins en les classe més conservadores — recordi's el discurs de l'ex-ministre Ossorio i Gallardo — que en molts països com Rússia, Romania, Grècia, etc., s'han promulgat lleis que alteren profundament la constitució i el règim clàssic de la propietat rural i en altres, com a Itàlia i Anglaterra, la reforma constitueix una de les bases del programa del Govern.

Pensant que és necessari estudiar, o conèixer almenys, aquestes no-

ves orientacions de la legislació moderna, copiem de la *Veü de Catalunya* les ratlles següents que descriuen el caràcter de la reforma agrària plan-tejada per en Venizelos, a Grècia.

Els grans dominis rurals són condemnats a desaparèixer, en profit dels petits agricultors i dels jornalers agrícoles. L'expropiació no s'aplica pas, però, a la totalitat del domini, sinó solament als dos terços, a condició, no obstant, que el terç restant no passi pas de cent hectàrees, xifra considerada com el màxim teòric que un propietari pot eficaçment administrar.

La repartició de les terres no es fa pas directament als particulars. Aquells que volen participar en la compra d'un immoble rural deuen constituir-se en associació, i és sols amb aquesta associació, no amb els individus, que tracta l'Estat. Aquesta disposició de la llei afavoreix així, de la manera més directa i eficaç, la constitució d'organismes coope-ratius, els únics que poden reemplaçar l'esforç i la iniciativa del gran propietari. Pel demés, la facultat de compra no és pas concedida indife-rentment, ni en el mateix grau, a totes les classes d'agricultors. Sola-ment són admesos, i en un ordre de preferència netament determinat, els colons domiciliats en els límits de la propietat; llurs viudes, si tenen almenys un fill; als colons que, havent viscut en els límits de la pro-pietat, fa menys de deu anys que en són fora; els pagesos dels pobles veïns, si no posseeixen terres d'una extensió suficient; finalment, els immigrants designats pel Ministre d'Agricultura. Ultra els agricultors, els artesans instal·lats en la propietat i l'ofici dels quals és reconegut necessari a la colònia, tenen dret a una casa i un jardí.

Cada un dels membres de l'associació que adquireix la propietat ex-propiada ha de pendre possessió d'un lot de terra considerat, segons sa fertilitat i altres condicions locals, com suficient per a assegurar l'exis-tència d'una família. Segons les regions, la superfície d'aquests lots variarà entre 8 i 15 hectàrees. Aquesta petita propietat passa aleshores a ésser inalienable, inembargable, no pot ésser hipotecada i ni el nou propietari ni els seus hereus tenen el dret de fraccionar-la. El preu d'ad-quisició és pagat per amortització, en un termini que pot ésser prolon-gat fins a trenta anys.

El procediment de l'expropiació és simple i ràpid alhora. Un decret reial, dictat a proposta del Ministre d'Agricultura, indica els immobles als quals serà aplicada la llei. Una comissió especial evalua les indem-nitzacions atorgables a cada propietari. Tota reclamació és portada davant del tribunal regional de primera instància, la sentència del qual, sense apel·lació, és aplicable immediatament. La indemnització concedi-da als propietaris és pagada, no amb diner, sinó amb unes obligacions de l'Estat denominades «obligacions d'expropiació», amb garanties es-pecials.

Es evident que una reforma tan profunda deu suscitar, per part dels que en sofreixen els efectes, recriminacions molt vives. Les objeccions que aquests formulen es refereixen totes a aquests tres punts essencials:

Primer. La nova llei constitueix un atemptat directe al principi de la propietat.

Segon. La indemnització prevista no és pas equitativa, car és cal-culada sobre els preus d'abans de la guerra, amb una prima màxima

d'un 30 per 100, sense tenir compte ni de la depreciació actual de la moneda, ni de les despeses i treballs efectuats pels propietaris.

Tercer. Lluny de respondre a les necessitats de l'agricultura, aquesta reforma en compromet els més immediats interessos, car el fraccionament afavoreix la rutina dels pagesos i fa impossible el conreu intensiu i, d'una manera general, l'aplicació del mètodes científics.

Els partidaris de la llei responen que cap d'aquestes objeccions és admissible. Per intangible que pugui ésser el principi de la propietat, no pot prevaldre sobre l'interès nacional. «Salus populi, suprema lex». El règim de la gran propietat, doncs, salvant qualques casos dels quals versemblablement hom tindrà compte, és un entrebanc al desenrotllament de l'Agricultura; i Grècia, en les actuals circumstàncies econòmiques, deu, sots pena de córrer els pitjors perills, devenir a tót preu un país d'intensa explotació agrícola.

Si és perfectament veritat, com diuen els adversaris de la llei, que el fraccionament no és pas naturalment favorable a l'aplicació dels mètodes científics, el Govern compta posar-hi remei per mitjà de les associacions agrícoles, dels encoratjaments i les iniciatives oficials i, finalment, per l'educació progressiva dels pagesos. Pel demés, el fi que persegueix el legislador és solament el de fer desaparèixer els grans dominis o propietats incultes o mal explotades; i, encara que no s'hagi contret cap compromís precís, si bé en principi la llei no fa cap distinció entre les propietats arrendades i les que són conreades directament pel propietari, ni tampoc entre les propietats que són mal conreades i les que ho són bé, és, però, segur que hom evitarà tocar les grans propietats que, pels esforços personals de llurs possessors, són veritables explotacions models i serveixen d'exemple i estimulant a tota una regió.

Així, tot respectant, tant com la llei ho permet, les situacions i els interessos creats, quan són profitosos a l'interès general i a les necessitats del país, el Govern hellènic té, des d'ara, a les mans tots els mitjans necessaris per a modificar de dalt a baix el sistema, segons el qual ha viscut, fins al present, l'agricultura hellènica.

El programa és vast; i en Venizelos, en el discurs que ha precedit la votació de la llei complementària, ha fet una eloqüent descripció de l'esdevenidor que de la reforma espera. Mes, precisament perquè l'efecte d'una reforma tan completa i tan atrevida no pot ésser exactament mesurat sinó després d'uns quants anys d'experiència, tot justament seria avui prematur i imprudent i cal deixar al temps la cura de posar en evidència els avantatges o els perills d'una obra l'amplitud mateixa de la qual és testimoni, per part dels que l'han concebuda i empresa, d'un ardent i sincer desig de posar Grècia en estat de bastar-se a si mateixa, en quant a la producció agrícola, i de tenir, per consegüent, una font de riquesa que, a l'hora present, no posseeix encara.

Un dels signes més característics d'una agricultura dolenta és la diferència respecte a la qualitat de les llavors.

COMENTARIS

Una advertència

Hi ha senyors subscriptors que per a fer-nos consultes, per a aplaudir-nos o per a criticar-nos, ens escriuen en castellà.

Es un vici lleig, un vici que esgarrifa. Un català, que enraona en català, que pensa en català i escriu en castellà, és com una figuera que tingui aspecte de figuera, fulles de figuera i faci magranes... Un contrasentit, un absurd. Només hi han dos casos en què podem perdonar, una carta en castellà: quan qui escriu té la desgràcia de no haver nascut en aquesta pàtria petita i meravellosa que s'anomena Catalunya o quan es tracta d'un senyor fi, que sap que no és elegant parlar en català.

Però en els nostres pobles, els no catalans no són agricultors i no lleixen la nostra Revista i no ens escriuen; per altra part no creiem que en ells hi existeixi *Gente bien*.

Aquest és un fruit de les capitals.

Ara afavorim la motocultura

Una R. O. autoritza al *Centro electrotécnico y de comunicaciones*, per a facilitar a l'Associació d'Agricultors d'Espanya, personal de tropa apte per a el maneig de motors d'explosió.

Llegint aquestes ratlles, els pagesos de bona fe que no compren tractors perquè no saben on trobar gent que els dirigeixi, respiraran satisfets. Ja està resolta la dificultat. Vinguin tractors...

Però la dificultat no està resolta ni molt menys. En el cap del ministre pots ser sí però en la pràctica bon troç se'n falta.

Continuem llegint i us convencereu.

Per a obtenir aquestes concessions de personal apte, s'han de conciliar primer que tot les demandes que es rebran, amb les necessitats del servei. És la qüestió prèvia. Es cedirà, solament, la gent que sobri, que de segur no serà gaire. Com és natural i lògic després de la sollicitud el *Centro electrotécnico* ha d'informar dient si pot acceptar-se o no la demanda tenint presents les raons que allega al sollicitant, les condicions de la demanda i *las necesidades del servicio*.

Suposem que heu tingut sort i que us concedeixen el personal apte. Ja treballem. Mes si per una raó qualsevol, i en qualsevol moment el personal apte que està al vostre servei és necessari en el *Centro*, aquest pot retirar-lo sense que pugueu formular cap reclamació.

Compreu un tractor, comenceu a treballar i a mitja feina el mecànic us fuig... Aleshores l'engegueu vosaltres el tractor.

El més bonic és que el personal apte dependrà sempre del *Centro* i podrà ésser inspeccionat per quefes i oficials quan es consideri oportú, essent les despeses de viatge i les indemnitzacions reglamentàries que aquestes visites d'inspecció ocasionin, a càrrec dels agricultors que utilitzin els serveis del personal.

Aquesta és una clàusula clara i perfectament acceptable. Suposem que per *razones de servicio* l'inspecció s'hagi de fer cada setmana (és la

manera d'evitar abusos i irregularitats per part del personal), ¿a quant resultarà el treball del personal apte? El vescomte d'Eza, agricultor i ministre de la guerra, no s'oblida de nosaltres!

Un dels aprofitaments més antics de l'aigua

Acaba d'arribar-nos fresca, fresca de Madrid i tal com ens ve la donem. En aquests temps, aquesta frescor serà d'agrair.

Fa uns quants dies, potser el mes passat, potser l'altre, coincidint amb l'onada de calor, en la vila de l'*oso y del madroño* mancà l'aigua.

No coneixem la causa perquè no ens preocuparem de llegir-la en els diaris: confessem que tot ço que ve de Madrid ens interessa sols en quant pot beneficiar o perjudicar Catalunya. Tot l'altre és lletra morta que no desperta cap curiositat en el nostre esperit.

El fet és, ens conten, que mancà l'aigua i que això originà bromes, conflictes i protestes de tota mena.

¿Però sabeu qui protestà amb més energia llençant clams dolorosos que veritablement sortien del fons del cor?

Potser les mestresses?

¿Potser les fàbriques, les poques fàbriques que demostren que a Madrid també solen treballar? Potser...

Oh, no, no! No ho endevinarieu.

Els més furiosos, els més indignats, els més perjudicats, foren els taberners. Com que l'aigua va tan bé per a posar el vi en fresc!

Ja tenim superfosfats

El senyor Dato, el sociòleg, s'ha distingit sempre perquè és un home que fa coses.

No hi fa res que aquestes coses siguin dolentes o inútils. L'important és fer coses, és omplir de reials ordres, de reials decrets, i de reglaments, la *Gaceta* i poder dir que tots els problemes han cridat l'atenció del seu govern i han estat per ell solucionats.

Mireu si n'ha arreglat de coses el senyor Dato: la qüestió dels periòdics, la del blat, la de l'exportació d'olis, la dels crims socials, la de la motocultura de la qual parlem en un altre lloc, etc., etc.

I ara recentment, acaba de resoldre la dels superfosfats amb aquella capacitat que el distingeix.

Tindrem els superfosfats a 15 pessetes. Bon preu per aquests temps en què tot ha pujat sense mesura.

Només hi ha un inconvenient. I és que aquest any no en tindrem de superfosfats perquè les concessions es faran segons les possibilitats de la temporada ja avençada. Les fàbriques no estaran preparades, el personal burocràtic no s'haurà après encara el reglament i tot ho veurà difícil i complicat. Haurem d'esperar l'any que ve. I l'any que ve en Dato serà no sé on i la R. O. quedarà oblidada junt amb moltes mils reials ordres de les quals ningú es recorda, potser ni aquell senyor ministre que les va promulgar.

Però el senyor Dato podrà afegir al mèrit tan invocat d'haver proclamat la neutralitat el d'haver resolt la qüestió dels superfosfats.

També es sent protector de l'Agricultura.

Perquè serveixi d'exemple

Siguem una vegada bons minyons i reconeguem que de tant en tant (oh, no gaire sovint, per això), els d'*allende el Ebro* fan coses bones que hauríem d'imitar.

Millor que imitar, no obstant, seria crear, però no és sempre possible...

Llegim i traduïm el següent anunci: «El Sindicat Agrícola de Sahagún (León), treu a concurs la plaça de tècnic-cap del seu celler, amb el sou anual de 3,600 pessetes i casa franca».

Aquest anunci indica als nostres sindicats, tan admirables per molts conceptes, el camí a seguir per a fer bon vi i per a fer bon oli.

No és el mateix elaborar deu cargues de raïm que elaborar-ne deu mil; ni és igual treballar cent quarteres d'olives, que treballar-ne deu o quinze mil.

Oh, sí. En Pepet de Cál Bolera, feia vi bo a casa seva però al celler del Sindicat no ha fet vi. Ha fet una cosa que sembla vi, que hauria pogut ésser vi, però que no ho és.

Per a treballar en grans quantitats es necessiten coneixements que els nostres pagesos no tenen. Per no haver sabut veure aquesta veritat, alguns sindicats en lloc de vi han fabricat vinagre o xocolata i en lloc d'oli han produït una grassa fastigosa que s'ha d'emplear en saboneria.

Almenys durant els primers anys, *es necessita un tècnic*.

El consum d'oli a l'Argentina

La República Argentina és un dels mercats més importants per a l'oli. Anyalment entren pel port de Buenos Aires prop de 22 milions de quilos. Desgraciadament, la part que correspon en aquesta quantitat a l'exportació espanyola és ben petita. En 1916, Espanya envià 6 milions de quilos, en 1917, 12 milions i 9 milions en 1918. Cal recordar que aquestes xifres representen la nostra exportació durant els anys en els quals la guerra ha eliminat la competència francesa i italiana. Ara, restablerta, almenys parcialment, la normalitat, és presumible que es deixarà sentir la influència dels dos països rivals i la nostra exportació tornarà de nou a disminuir.

Entretant un fet és certíssim i és que quasi totes les compres d'aquest any han estat fetes per italians que manipulen els olis, els barregen, els arreglen i els exporten després amb noms italians als mercats sud-americans, realitzant enormes beneficis. No havent modificat els nostres mètodes d'elaboració, ni intentant racionalment una penetració comercial, és fàcil preveure que els mercats que hem proveït directament durant la guerra, tornaran a ésser conquistats pels italians i francesos.

I així, ben mirat, resulta que la major part de l'oli consumit a l'Argentina és de producció espanyola. Nosaltres, santament hi posem el treball; els altres més vius, fan el negoci.

Per a evitar les pèrdues de la mortalitat del bestiar, l'agricultor deu constituir societats mútues d'assegurança.

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Apareixerà AGRICULTURA quan les eines vinateres regalimaran el most i les fermentacions faran llur curs.

Som arribats a collita amb un avenç remarcable respecte a anteriors veremades i degut a un temps abonçat i fins de fredorades en relació amb l'estat atmosfèric que la verema sol reclamar. Aquells migraments de què parlàvem en la darrera crònica i que feren témer a Portugal i en alguns indrets d'Itàlia, han vingut propagant-se a qualques departaments del migdia de França i en bon nombre de vinyats nostres. En efecte: agost ha ploriquejat bé massa perquè els raïms maduressin degudament i francament. Les veremes dels indrets ubacs i planers arriben massa assaonades i sadolles per excès d'aigua, i abans d'enriquir-se en glucosa, han posat greix, fent témer excessiva acidesa comprometedora del grau alcohòlic.

Podem assegurar cargues de pes, però temem que les cupades reclamaran defecacions curoses i extrema vigilància del termòmetre si no volem que malmetin les temperatures el procés enològic. Experiència ens té advertits de com és molt més propensa a pèrdues una anyada amb abundor de pluges que la mancada d'humitats. El gleucòmetre restarà baix i l'acidímetre remuntarà l'escala perquè reclamin la nostra atenció al relacionar les fermentacions. És un any de seny per als vinaters que deuran vigilar l'extrema polidesa dels mostos, la ràpida vinificació i el menor contacte possible del vi amb l'aire per a deturar l'evaporació alcohòlica ja que no estem sobrats de sucre. Els sulfurosos deuran accionar fermament per a abrillantar i fixar els colors que la manca d'extracte sec deixaria nuvolosos i pesants.

No ho diem debades ni amb suposicions capritxoses, sinó alligonats per escarments anteriors que ens trobin amatents.

I també ho diem amb motiu de la situació mercantil que ens surt al pas comprometedora de noves inquietuds i desesperances. Sense cap raó fonamentada — car ja tenim manifestat que la curtedat d'exportació no és argument, — els preus segueixen un decurs descendent, més ple d'alarmes que de certeses. I és també l'experiència la que ens fa recordar que les baixes d'avant collita i de les trascolades, més tenen una valor de prova i tanteig que una significació realment comercial, i, sobretot quan els cellers s'escolaven com enguany i els vins novells de bon regent no abunden.

Nosaltres, no desconeixent l'interès dels negociants, capim que vulguen preparar el mercat amb sensació calmosa i esfondradora, solament perquè a l'operar sobre els primers volums negociables, s'hagi obtingut un preu alarmista que faci possibles les compres de precedent i abastin, al menys, les primeres necessitats.

Les bótes sense vi; els pocs productors que el guarden, mostrant-se oposats al menyspreu, i l'exportació en interrogant ¿quina causa asseynalària la baixa que no sols persisteix, sinó que l'accentuen? ¿Quins fets tenim a l'entorn de la vinya i el seu conreu que ens permetin consentir en mal vendre? Res explica aquesta rebentada baixista més no-

minal que efectiva, però els butlletins assenyalen de setmana en setmana el descens. Som ja de les 3'10 a les 2'70 pessetes grau-hectolitre i ens auguren pitjors dades. Palpem i respirem la feblesa dels comerciants en accentuar la caiguda dels preus. Som arribats al moment de la major o menor resistència i tot depèn de que l'acció baixista trobi bon camp entre els pessimistes porucs perquè de llur pell ne surtin les tires de la generalitat.

Manquen encara les dades dels preus sobre veremes i no trigaran a esbombar-les retreient-nos la situació en altres regions. Estiguem ben preparats per a les notícies de voluminoses collites, tipus excel·lents i preus i ofertes a dojo. Qui sentint-se en perill, afuixi boixes i permeti sortides a raig de cup o posi fibres per a presentar mostres, recollirà desganades, desmèrits i almoines. No trigaran els exemples de la Manxa, Alacant i Aragó, portats com precedents, així com allí faran esquellotades amb nostres fàcils vendes.

Notícies — no sempre certes — de més llunyanes terres ens diran que els països vínics han fet plena i rebutgen importacions; en un mot, oïrem les eternes raons xucladores d'esperances, i la campana començarà amb el peu de desmenjament amb què ens téneñ acostumats.

Nosaltres creiem que és impossible avençar una impressió de conjunt respecte a collita i llurs quantitats i bondats, però no hem trobat enlloc una situació tan prometedora de vagues grosses que ens pugui fer tómer per la vinenta anyada.

Procurarem estivar-la bé i aconduir-la de forma que la qualitat permeti espera en vendre-la, que el seny i la paciència treballaran a favor nostre, per tant que els preus actuals siguin d'esfondrament. Si el comerç tira a comprar bé, la producció enfoca vendes compensadores i és segur que els onze i dotze rals ens vénen curts per les necessitats imperioses que ens vetllen.

PERE J. LLORT.

INFORMACIÓ GENERAL

— *En l'Assemblea d'Agricultors convocada a Lleida pel diputat senyor Macià s'aprovaren les següents conclusions: No celebrar cap més assemblea per a demanar al Govern que atengui les demandes dels Agricultors; obtenir la lliure contractació del blat i la lliure exportació de l'oli; anul·lació dels privilegis concedits a Societats com la de Vaquers, de Barcelona, la qual podent portar diàriament a aquesta ciutat un cert número de vagonets d'alfals fixa els preus i anulla tota competència; que si algun privilegi ha d'existir, els preferits siguin els Sindicats agrícoles; obtenir la normalització dels transports; manifestar al Govern que el preu del blat sols pot tenir com a límit el preu a què resulti el blat importat de l'estranger; abolicció de taxes i privilegis que són una font d'immoralitats que perjudiquen els productors sense afavorir els consumidors.*

L'Assemblea nomenà també un Comitè presidit pel senyor Macià, el qual en cas que el Govern arribés a la incautació, cridaria a Lleida tots els diputats i senadors per a posar-se al costat dels agricultors, oposant-se a la incautació. Demés, la protesta es manifestaria amb la dimissió dels càrrecs públics i la resistència passiva a tota classe de transports, abstenció de pagament de contribució, etc.

— A *Tarragona* es celebrà el dia 27 del mes passat una reunió convocada per les Federacions de l'Alt Camp de Tarragona i de la Conca de Barbarà, per a tractar de l'actual depreciació dels vins i de la manera de remeiar-hi. Assistiren un centenar de delegats en representació de 45 cellers cooperatius que produeixen mig milió d'hectolitres de vi.

Es nomenà una comissió en la qual estan representades les comarques vitícoles que intervingueren en la reunió, (Alt i Baix Camp de Tarragona, Baix Penedès, Conca de Barbarà, Priorat, Riberes de l'Ebre), composta pels senyors Vidal i Barraquer, Robert, Castellnou, Estivill i Serres i de la qual és secretari el senyor Talavera i assessor el senyor Valls.

En la reunió es tractà, principalment, de resistir-se a vendre als preus baixos que el comerç imposa, gestionar la venda directa amb l'auxili de personal tècnic i pràctic i federar tots els cellers cooperatius de la província.

La Comissió estudiarà diferents solucions que seran discutides en una Assemblea plenària de Sindicats.

En la reunió s'acordà també assistir a la Fira de Mostres de Barcelona.

— A *la comarca d'Olot* s'han constituït recentment Sindicats en els següents pobles: Sant Joan les Fonts, Sant Feliu de Pallarols, Sant Privat de Bas, Sant Esteve de Bas, Les Planes i la Pinya.

— Aquests dos últims tenen local propi.

— *El Sindicat Agrícola de Callús* ha arrendat l'antic «Molí del Cavaller», per a l'elaboració d'oli i farines, propietat del Marquès de Palmarola, en el qual molí, d'acord amb el propietari, es proposa fer moltes reformes dotant-lo de maquinària moderna.

— *La Federació agrària de l'Ebre*, ha adquirit per 80 mil duros la fàbrica de sulfur d'En Joaquim Homedes, de Tortosa, per a treballar la pinyola dels associats.

— *S'han concedit els beneficis de la llei* al Sindicat Agrícola Econòmic i Caixa d'Estalvis i Prèstecs de l'Albi.

— *La Cambra Agrícola Oficial de Lleyda* ha interessat de la Companyia del Nort que faciliti vagons per a transportar els alfalsos d'Urgell.

— *Per tal d'estendre la motocultura*, s'ha demanat al ministre d'Hisenda la supressió de l'impost de consums per a la gasolina destinada a usos agrícoles.

— *Segons notícies d'Amposta* els arrossars prometen una bona collita d'arròs.

— *Una pedregada* ha deixat en força mal estat les vinyes del Penedès, singularment les dels pobles de Piera, Subirats i Sant Sadurn de Noia.

— *Per a parlar contra la taxa del blat*, s'han reunit a Cervera molts Sindicats Agrícoles. Les conclusions són: exigir la lliure circulació de blats per tota Espanya; de no lograr-se això, no sembrar sinó el blat que es necessiti pel consum de la família; si la incautació arribés a ésser un fet, negar-se a pagar la contribució; si algun pagès sofrís les conseqüències de la incautació abonar-li la valor. Tots els qui tinguin càrrec d'elecció popular deuen dimitir si no es conformen amb aquestes conclusions o no treballen per alcançar lo acordat.

— *Els Sindicats agrícoles del terme de Barcelona* tenen decidit solidaritzar la seva actuació.

— *El nostre col·laborador D. Josep Séculi Roca*, ha donat una conferència a Vich, tractant de l'engreix racional dels porcs.

— *La vinenta collita de raïms* es presenta tan gran, que el Sindicat Agrícola d'Espluga de Francolí s'ha vist en la precisió d'engrandir les dependències del seu Celler comunal.

— *A l'Urgell* enguany ha estat molt escassa la collita de prunes clàudies. Les poques que s'han collit no han estat exportades com l'any passat, sinó que se n'han fet proves de secatge per distints procediments.

— *En la reunió celebrada a Lleyda* per més de 70 Sindicats Agrícoles, s'acordà anar a la Federació de tots ells, havent estat encomanada la redacció dels Estatuts a Mn. Joan Baldomà, i adoptar com portaveu de la Federació el periòdic *La Veu del Pagès*.

— *L'Oficina d'Estudis jurídics* de la Mancomunitat, acaba de publicar son primer volum destinat a compilar els costums forestals.

— *S'ha celebrat una Assemblea* d'entitas adherides a la C. N. C. A. amb motiu d'inaugurar-se aquí un Banc Rural, que és una sucursal del de Madrid. Amb aital motiu l'Assemblea fa públic que els mòbils de la Sucursal són, estrènyer els llaços de germanor entre els Sindicats Agrícoles Catòlics, difondre la propaganda en els llocs on hi ha Sindicats fundats, establir el crèdit entre els mateixos, ajudar la formació de cellers cooperatius, fariners i tot l'altre que pugui donar un major valor als productes de la terra, efectuar compres collectives, suprimint l'intermediari i facilitar l'intercanvi de productes entre totes les Federacions d'Espanya.

— *La Federació agrària de Girona* es proposa fer una activa propaganda en tots els pobles de la província, per tal de deixar constituïts Sindicats Agrícoles i Caixes rurals en tots els pobles que no en tenen.

— *El cànon de dues pessetes per jornal*, que cobrava la Junta de Setquiatge de Lleyda, ha estat pujat a tres pessetes per jornal.

— *El Govern francès*, per recent disposició ha prohibit que poguem exportar a la nació veïna, raïms i brises, mostos, figues per a destil·lar, panses i dàtils, flors, misteles, vins de licor, vermut i vi de pansa.

— *La Fira de Mostres* celebradora en aquesta capital a la tardor vinenta, tindrà una secció dedicada a l'Agricultura. Són molts els Sindicats Agrícoles que es dediquen a la industrialització de llurs productes, que es proposen presentar els fruits de llur activitat.

— A *Badalona* s'ha constituït un Sindicat Agrícola d'aparcers i arrendataris de terres que ha presentat ja sos estatuts en el Govern civil.

— A *Bellpuig* es projecta celebrar una fira de bestiar els dies 29 i 30 de setembre. Tot el comerç i indústria local hi han posat el coll, i concediran premis en metàl·lic als millors exemplars de les espècies asinal i cavallar que s'hi presentin.

— *El Sindicat de Cambrils* que està bastint un Celler Cooperatiu, no podrà enllestir-lo per a elaborar-hi la vinent collita de veremes, però tenint instal·lades les tines i demés dipòsits podrà guardar-hi el vi i fer-hi els convenients trasbalsos.

— *L'ambaïdador espanyol a Washington* desmenteix el que s'ha via dit referent a que el Govern ianqui no permetrà exportar sulfat d'amoniac. Qui no en vol enviar és una casa productora, però el que fa anar escàs l'article són les vagues ferroviàries d'allí.

— *No s'havia vist mai* que les garrofes es venguessin com se n'han venudes de la nova collita, a 17 pessetes el quintà. L'alça del preu és deguda als pocs rendiments d'aqueixa collita que no arribarà al 20 per cent de la collita normal.

— *El suro* es creu que augmentarà en un 200 per cent de preu, i davant d'aqueixa exageració s'ha constituït a Brusselles una federació de fabricants i comerciants de taps, a l'objecte de regularitzar els preus.

— *Una revista estrangera* fa observar la possibilitat de comerciar amb Xina, sobretot si podem exportar-los-hi directament oli d'oliva, que ara l'han de comprar valent-se de diversos intermediaris.

— *La glossopeda* cueteja encara en algun que altre poble de l'Empordà i de la part alta de la muntanya Pallaresa.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

— El Director dels Serveis Tècnics d'Agricultura D. Jaume Raventós ha donat una conferència en el naixent Sindicat de Masó, explicant la transcendència de l'associació agrícola.

El director de la Secció d'Arbres Fruiters, don August Matons, ha visitat les obres del molí d'oli cooperatiu de Granadella.

— El senyor J. Poch de Feliu, de la Secció de Terra Campa, ha donat unes conferències a S. Llorens de Morunys, disertant sobre «Industria-lització de l'Agricultura; conreu de les terres i sembrats; adobs i conservació dels productes i malalties de les plantes.

— L'enginyer ajudant de Viticultura senyor Badell ha visitat els camps experimentals de Tivissa, Barbarà, Palau d'Anglesola i Vilamaniscle per apreciar la eficàcia dels tractaments anticriptogànics.

— El cap d'Acció Social Agrària, senyor Rendé, ha emès informe relatiu a la potencialitat econòmica del Sindicat *La Oliva Arbequina*, d'Arbeca, que té sol·licitat un préstec de la Caixa de Crèdit Comunal de la Mancomunitat.

— El propi senyor Rendé ha celebrat distintes entrevistes amb el director de la Fira Oficial de Mostres de Barcelona per a convenir la manera com hi poden concórrer els Sindicats Agrícoles d'elaboració.

— Per la Secció d'Arbres fruiters s'han visitat els camps experimentals d'oliveres de Borges Blanques, Torregrossa, Malda, Perelló i els de fruiters de Ibars d'Urgell, Bellvís i Vilovi.

— El senyor d'Imbert, de la Secció d'Enologia, ha visitat les obres dels cellers de Rubí i Terrassa que dirigeix en sa part tècnica, havent celebrat una entrevista sollicitada per distints elements de Rondonyà, per a tractar de la construcció d'un Celler Cooperatiu.

— El doctor M. Faura i Sans, professor de Geologia i director del servei del mapa geològic de Catalunya, ha sortit per assistir al Congrés de geòlegs, organitzat per la Societat Geològica de França, el qual tindrà lloc en la propera setmana a Burdeus, visitant els llits fossilífers terciaris dels voltants. Aquesta reunió extraordinària és la que fou anunciada en 1914, i que fou suspesa amb motiu de la guerra europea.

— Ha estat clausurada l'Exposició escolar, que ha revestit aquest any una gran importància, essent visitada per nombroses personalitats catalanes i estrangeres.

— El Consell de la Mancomunitat ha aprovat el nou plan d'estudis de l'Escola Superior d'Agricultura, en virtut del qual aquesta Institució, que ha donat ja tants fruits a l'Agricultura catalana, serà íntimament reformada i millorada.

— Així mateix el Consell ha aprovat el reglament i plan d'ensenyament de la nova Escola de Zootècnica que es crearà immediatament.

— Atenent sollicitacions de moltes cases estrangeres que per la precipitació del temps o per compromisos contrets anteriorment, no podien concórrer al concurs de tractors que havia de celebrar-se el propínt mes de setembre a Lleida, l'Institut de Mecànica aplicada, organitzador del concurs, ha decidit retrassar-lo fins al mes de abril, amb la seguretat de donar-li major importància, fent possible l'assistència d'un gran nombre de tractors de tots els països.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament a totes les consultes que facin els senyors subscriptors.

J. M. R. MARTORELL.—Probablement en el número vinent publicarem un article sobre ço que vostè demana. I si no és en el vinent, serà en l'altre. Com la seva demanda no corre pressa el fem esperar un xic. Però tindrà una resposta més extensa. — A. M.

F. R. SANTA COLOMA DE FARNÉS.—Dirigeixi's al Servei Forestal de la Mancomunitat. Li donaran tots els detalls que necessiti.

F. A. PALMA DE MALLORCA.—La planta que ha enviat és el *Gomphocarpus Fructicosus*, espontània a Catalunya i Andalusia. Vulgarment s'anomena *Mata de la seda*. La seva llana no és filable, però s'aprofita

per a omplir coixins en substitució de la llana animal i de la ploma. En el comerç es coneix amb el nom de *miraguano* (encara que no sigui el veritable) i es ven avui a 3'50 pessetes el quilo.—J. S.

A. M. SARRIÀ. — Usi faves o vesses o llobins, etc. Recordi's de sembrar molt aviat i d'enterrar a la florida. En sembrar, adobi amb superfosat i potassa. La llegum es farà més gran.—A. C.

J. M. S. TARRAGONA.—En castellà no hi ha actualment cap llibre recomanable sobre elaboració d'olis. Els dos millors (Manjarrés i Pequeño) són un xic massa vells i l'edició està exhaurida. Els moderns no valen ni cinc cèntims. Dels estrangers el millor (*Chapelle et Ruby, L'huilerie moderne*) també està exhaurit. Si vol, consulti'ns i mirarem de suplir la manca d'obres especialitzades. — A. M.

Ofertes i demandes dels Sindicats

El Sindicat Agrícola de Balaguer i sa comarca desitja comprar arròs Benlloc i arròs superior.

El Sindicat Agrícola de Balaguer ofereix cànem en rama, cànem pentinat i estopes.

El Sindicat Agrícola de Manlleu fa públic que té per a vendre una partida de llavor de patata tardana de Gósol.

OLIS

COMISSIONS I
REPRESENTACIONS

LISINI ANDREU

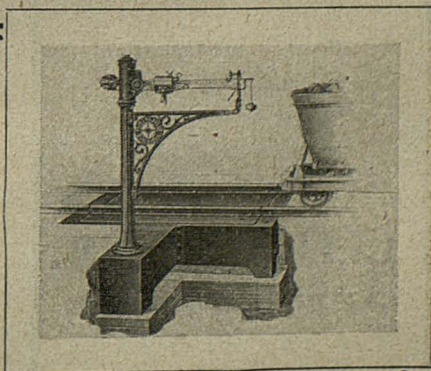
Comerç, 3 : LLEYDA : Telèfon 411

BÀSCULES

ARISÓ

SANS, 12 : BARCELONA

LES UTILITZEN EN QUASI TOTS ELS
SINDICATS, MAGATZEMS D'OLIS I
VINS I INDÚSTRIES, PER LLUR DU-
RACIÓ SEGURETAT I EXACTITUD

Bàscula model 253 per a pesar vagonetes

Caixes d'acer per a guardar valors

PER A OBRIR AMB CLAU I SENSE CLAU

Demanin-se dibuixos i preus a

ARISÓ : Sans, 12 : BARCELONA

A R B R E S

Selecció d'arbres per a repoblació de riberes

Plançons de POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear, com una de les classes de població de major producció

Carolines = Plàtans = Acàcies

Albes = Pollancs de totes classes

• • • • •

Miquel Bosch Batlle
BORDILS (Girona)

SINDICATS

AGRÍCOLES I VINATERS

PER a tota mena de fines per a vi, basses per aigua i construccions de CIMENT ARMAT, la casa

LLUIS SANS

CARRER TRAFALGAR, 14

BARCELONA

té establerta una secció especial de pressupostos i plànols.

VITICULTORS

Novament s'expenen els acreditats

Sofres
Schloesing

(Soupor, Minor, Major, Souprenie)

Produïts per les importants fàbriques USINES SCHLOESING FRERES & Co., de Marsella, els resultats dels quals per a combatre l'oidium, el mildiu de les fulles i el raïm «black-rot», malalties de les patateres, tomaqueres, melonars i cucs dels arbres fruiters, son ben coneguts i apreciats per tots els agricultors

Agent general per a Espanya

J. DORGE BRAY
Princesa, 14 - BARCELONA

Es demanen sub-agents a les províncies de Girona i Lleyda

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

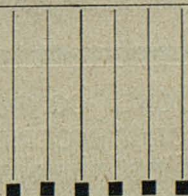
■ ■ ■ ■ ■ ■
ESPÀI RESERVAT
PER A LA CASA

VICENS VILA CLOSA

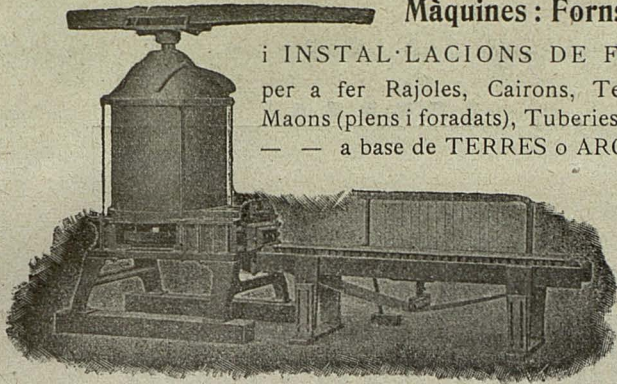
(Successor de KEGELS I VILA)

MAQUINÀRIA VITI-VINÍCOLA
PRODUCTES ENOLÒGICS
I ANTI-CRIPTÒGÀMICS

PASSEIG DE GRÀCIA, 88
BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

Màquines : Forns : Accesoris

i INSTAL·LACIONS DE FÀBRIGUES
per a fer Rajoles, Cairons, Teules, Totxos,
Maons (plens i foradats), Tuberies o Canonades,
— — a base de TERRES o ARGILES — —

PREMSES,
AMASSA-
DORES,
MOLINS,
MATXA-
CADORES,
GARBE-
LLADO-
RES
MESCLA-
DORES de
morter, etc.

Màquina, moguda a força animal,
fabricadora de materials d'edificació, amb fangs o argiles

Instal·lacions de FÀBRIGUES de CALÇ i CEMENTS
Màquines i Motllos per a ESTUDIS i PROJECTES
fer: BLOCS, MAONS, CO-
LUMNES, CORNISES i al-
tres objectes d'ornamenta-
ció amb CIMENT i ARENA

J. F. Villalta, C. E.
(Apartat de Correus) **BARCELONA**

MOTORS I BOMBES
GARDNER

INSTAL·LACIONS COMPLETES PER
A REGAR, FORÇA MOTRIU I AIXECA-
MENT D'AIGÜES, PER MITJÀ D'ELEC-
TRICITAT, GASOLINA O GAS POBRE

A. MAÑÉ JANÉ
(Successor de BADIA I MAÑÉ)

TRAFALGAR, 11 **BARCELONA**